ORĘDOWNIK POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Abonament:
kwartalnie: w ekspedycji . . . . 180.00 mk.
miesięcznie na poczcie . . . . 60.00 mk.
numer pojedyńczy . . . . 10.00 mk.

Dział urzędowy ⊟ nieurzędowy

Koźmin, sobota dnia 7-go stycznia 1922 r.

Ogłoszenia:
wiersz nonparelowy lub miejsce jego . . . . . . 5.00 mk.
wiersz reklamowy w dziale nieurzędowym . . . . 10.00 mk.
Dla ogłaszających z poza powiatu 50% więcej

Nr. 2 | **Za redakcję:** Dział urzędowy: Starostwo; nieurzędowy: E. Kraszewski w Koźminie. Wychodzi 2 razy tyg. Ogłoszenia przyjmuje sie do wtorku i piątku godz. 9 przedpoł. | **Druk:** ZAKŁAD GRAFICZNY EDWARDA KRASZEWSKIEGO w KOŹMINIE. Nakład własnej księgarni. Telefon 34. Adres telegraficzny: Orędownik Koźmin | **Rok 35**

Dział urzędowy

Nr. 13. **Rozporządzenie**
Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 16. września 1921 r. w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 24. październik 1919 roku o zmianie nazwisk.

Na podstawie art. 9. ustawy z dnia 24. października 1919 r. w przedmiocie zmiany nazwisk (Dz. Pr. R. P. Nr. 88, p. 478, i art. 6. lit. d) ustawy z dnia 1. sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej (Dz. Pr. R. P. Nr. 64. poz. 385) zarządza się co następuje:

§ 1. Do przyjmowania prośb o zezwolenie na zmianę nazwiska powołane są:

Komisarjaty rządu w Warszawie, Łodzi i Lublinie, magistraty miast Lwowa i Krakowa na obszarze b. dzielnicy pruskiej starostwa grodzkie, a w miastach tworzących powiaty miejskie, w których niema urzędu starostwa grodzkiego, prezydenci tych miast, — pozatem wszędzie starostwa.

O kompetencji miejscowej rozstrzyga miejsce faktycznego zamieszkania proszącego, a jeśli ten mieszka zagranicą — miejsce w którem po raz ostatni sam lub jego wstępni w kraju mieszkali.

§ 2 Prośba o zmianę nazwiska winna zawierać:
1. nazwisko, które proszący pragnie przybrać,
2. powody zamierzonej zmiany nazwiska,
3. jeżeli proszący o zmianę nazwiska ubiega się o zwolnienie lub zniżenie opłaty, przewidzianej w art. 1 ustawy z dnia 24. października 1919 r. wiadomości co do jego stosunków rodzinnych, majątkowych i zarobkowych.

Do prośby należy dołączyć:
1. metrykę (pełny wypis z aktu) urodzenia względnie i chrztu, jeśli proszący jest chrześcijaninem,
2. metrykę ślubu, o ile proszący pozostaje w związku małżeńskim,
3. metrykę urodzenia, względnie i chrztu dzieci w dniu wniesienia prośby jeszcze niepełnoletnich,
4. dowód, obywatelstwa polskiego.

Osoby, których związek małżeński został przez śmierć, unieważnienie małżeństwa lub rozwód rozwiązany, winny dołączyć nadto metrykę śmierci zmarłego małżonka, względnie dowód rozwiązania małżeństwa w inny sposób.

Za dowód obywatelstwa polskiego uważa się poświadczenie obywatelstwa przewidziane w art. 11 rozporządzenia z dnia 7. czerwca 1920 r. w przedmiocie wykonania ustawy o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. nr. 52 poz. 320), akt nadania obywatelstwa przewidziany w art. 14 tegoż rozporządzenia, akt uznania lub odzyskania obywatelstwa w myśl art. 3 i 10 ustawy z dnia 20. stycznia 1920 r. o obywatelstwie państwa polskiego (Dz. U. R. P. nr, 7 poz. 44) wreszcie poświadczenie opcji na rzecz obywatelstwa polskiego w myśl obowiązujących przepisów.

§ 3 Za osoby nie mające zdolności do działań prawnych lub ograniczone w tej zdolności wnosi prośbę o zmianę nazwiska prawny zastępca, który, o ile jest opiekunem lub kuratorem, potrzebuje do wniesienia prośby zezwolenia sądu opiekuńczego.

§ 4. Władza wymieniona w § 1 po przeprowadzeniu niezbędnych dochodzeń przedstawi prośbę wraz z wynikiem dochodzeń władzy aministracyjnej II. instancji, ta zaś Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 5. Minister Spraw Wewnętrznych rozpatruje prośbę i wrazie uznania jej za zasługującą na uwzględnienie, zarządza, by władza administracyjna II instancji umieściła na koszt proszącego ogłoszenie zamierzonej zmiany nazwiska w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej oraz w trzech dziennikach nieurzędowych.

Minister Spraw Wewnętrznych rozstrzyga również prośbę o zwolnienie od opłaty za zmianę nazwiska, względnie o jej zniżenie.

§ 6. Sprzeciwy, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 24. pażpziernika 1919 r. należy wnosić do władzy administracyjnej wymienionej w ogłoszeniu o zamierzonej zmianie nazwiska.

Wjadza ta przedstawi sprawę do decyzji Ministrowi Spraw Wewnętrznych wraz z wszystkiemi do niej odnoszącemi się aktami.

§ 7. Kto sprzeciw uzasadnia tem, że używa tego samego nazwiska, które proszący przybrać zamierza, winien przedstawić swoją metrykę urodzenia lub inne dowody wykazujące prawo jego do używania nazwiska o które chodzi.

Jeśli do sprzeciwu nie dołączono wyżej wymienionych dowodów wezwie władza sprzeciwiającego się do uzupełnienia braków i wyznaczy w tym celu odpowiedni termin; termin ten nie będzie krótszy niż trzy tygodniowy i nie dłuższy niż trzymiesięczny; nie może on również upływać wcześniej niż w dni 90 od dnia ogłoszenia zamierzonej zmiany nazwiska w dzienniku urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Niezastosowania się do wezwania władzy może spowodować odrzucenie sprzeciwu przez Ministra Spraw Wewnętrznych dla braku legitymacji prawnej ze strony sprzeciwiającego się.

§ 8. Jeśli w sprawie zamierzonej zmiany nazwiska nie wpłynął żaden sprzeciw w myśl art. 4 ustawy z dnia 24. października 1919 r. lub jeśli wniesiony sprzeciw został przez Ministra Spraw Wewnętrznych odrzucony, władza administracyjna II instancji po złożeniu przez proszącego opłaty za zmianę nazwiska, o ile od niej w całości zwolniony nie został, wyda proszącemu akt zezwolenia na zmianę nazwiska, umieści ogłoszenie o udzielonem zezwoleniu na jego koszt w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej, oraz zarządzi adnotację w aktach stanu cywilnego.

§ 9. Czynności przekazane w niniejszem rozporządzeniu tak władzy administracyjnej I jak i II instancji spełnia na obszarze miasta Warszawy Komisarjat Rządu.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i w chodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) W. Raczkiewicz.
Minister b. Dzielnicy Pruskiej.
(—) Dr. J. Trzciński.

Powyższe rozporządzenie, które ukazało się w Dz. U. R. P. rok 1921, nr. 92., strona 1709, pozycja 678, podaje do ogólnej wiadomości.
— Nr. dz. 6027/21. St. —

Koźmin, dnia 4. stycznia 1922 r.
Starosta.
w z. Andrzejczak.
Starszy Sekretarz powiatowy.

Nr. 14. **Obwieszczenie.**

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24. listopada 1921 r. i rozporządzenia Ministrów b. dzielnicy pruskiej z dnia 27. 12. 1921 r. wchodzi z dniem 1. stycznia 1922 r. w życie ustawa o dodatkowem opodatkowaniu zapałek.

Każdy, w którego posiadaniu będzie się znajdowal zapas zapałek ponad 100 pudełek normalnych (o zawartości ca. 60 sztuk) powinien takowy w przeciągu **3 dni t. j. do 7-go stycznia 1922 r.** włącznie w właściwym Urzędzie względnie Kontroli Skarbowej zgłosić.

Jeżeli zapas zapałek znajduje się w dniu 1. stycznia 1922 r. w transporcie, obowiązek zgłoszenia ciąży na odbiorcy, a bieg rzeczonego trzechdniowego terminu rozpoczyna się dlań dopiero w dniu następnym po dniu, w którym tenże zapałki otrzymał.

Zgłoszenie ma nastąpić piśminne w trzech egzemplarzach. Kto się do powyższego rozporządzenia nie zastosuje podlega grzywnie do wysokości 10 000 mk.

Ostrów, dnia 31. grudnia 1921 r.
Główny Urząd Skarbowy
w z. (—) Hepke.
Naczelnik.

Powyższe obwieszczenie podaję do wiadomości.
— Nr. dz. 20/22. St. I. —

Koźmin, dnia 2. stycznia 1922 r.
Starosta.
w z. Andrzejczak.
starszy Sekretarz powiatowy.

Nr. 15. Wszystkich pp. Burmistrzów i Sołtysów, wypłacających zasiłki wojskowe rodzinom szeregowych wzywam niniejszem do wstrzmania dalszej wypłaty zasiłku z dniem 1. stycznia 1922 r. tak długo aż nie przedłożą jednorazowo wiarogodnego dowodu służby Dowództwa formacji, w której szeregowy służbę pełni, niezależnie od ewtl. już posiadanych poświadczeń, jakie złożone były na skutek ogłoszenia mojego z dnia 15. października 1921 r. „Orędownik nr. 85." Dopiero po przedłożeniu wymienionego poświadczenia przez rodzinę może być przerwana wypłata zasiłku nadal podjęta.

O przerwaniu wypłaty oraz ewtl. podjęciu jej na nowo obowiązany jest Pan Burmistrz wzgl. Sołtys, wypłacający zasiłek, donieść Starostwu, jako władzy, przyznawający zasiłek — przesyłając złożony, przez rodzinę dowód szeregowego.

Za wypłacenie zasiłków nie na podstawie wzmiankowanych poświadczeń uczynie pp. Burmistrzów wzgl. Sołtysów osobiście odpowiedzialnymi.

Rozporządzenie to nie dotyczy wszakże osób wojskowych pozostających w niewoli, zaginionych, zmarłych i służących w wojsku polskiem na Syberji.
— Nr. dz. 1185/21 Z. W. —

Koźmin, dnia 20. grudnia 1921.
Starosta.
w z. Andrzejczak.
Starszy sekretarz powiatowy.

Nr. 16. **Obwieszczenie dot. weteranów i wdów po tychże z roku 1831, 1848 i 1863.**

1. Wszyscy weterani i wdowy po tychże z dawniejszych powstań narodowych, to jest z roku 1831, 1848 i 1863 winien się zgłosić najpóźniej do **15. stycznia 1922 r.** piśmiennie lub osobiście w P. K. U. referat rentowy Krotoszyn pokój 21.

2. Do zgłoszenia należy dołączyć wszystkie dokumenta, potwierdzające służbę w powstaniu, a wrazie nieposiadania żadnych podać przynajmniej dwu świadków który poświadczą piśmiennie, służbę w powstaniu.

3. Wdowy po weteranach winny postarać się o metrykę urodzenia, ślubu i śmierci męża również dołączyć wszystkie w ich posiadaniu znajdujące się dowody służby w powstaniu.

4. Powyższe obwieszczenie nie do tyczy weteranów ani wdów po tychże z dawniejszych wojen niemieckich.
(—) Ittner Kapitan
zast. komendanta.

Powyższę podaję do wiadomości.
PP. przełożeni gmin i dworów zechcą powyższe natychmiast w zwykły sposób do wiadomości podać.
— L. dz. 2/22 W. I. —

Koźmin, dnia 3. stycznia 1922 r.
Starosta

Nr. 17. **Wszystkich właścicieli koni wypożyczonych od wojska za rewersem wzywam do natychmiastowego zameldowania tych koni wprost do Starostwa pokój nr. 3 najpóźniej do 16. b. m.**
— L. dz. 951/21 W. I. —

Koźmin, dnia 3. stycznia 1922 r.
Starosta.

Nr. 18. Następujące osoby zamierzają z powiatu tutajszego wyprowadzić się na stałe do Niemiec.
1. Jerke Jan wachmistrz policyjny wraz familją z Pogorzeli.

Osoby i urzędy mające jakiekolwiek pretensje do powyższych osób, zechcą się w przeciągu 6 dni zgłosić na tutajszem Starostwie pokój nr. 3.

Koźmin, dnia 5. stycznia 1922 r.
Starosta.
w z. Andrzejczak.

Dział nieurzędowy

Echa ze Śląska.

Granica w powiecie raciborskim.

Szczegóły o niej podaje „Kattowitzer Zeitung."

Katowice, (Gł. P.) „Kattowitzer Zeitung podaje następujące szczegóły o granicy polsko-niemieckiej w powiecie raciborskim.

Granica idzie od południa wzdłuż Odry do Niebocowej następnie wzdłuż kanału do Hohenküsten aż do szosy pod Łukasinem przyczem Łukasin zostaje po stronie polskiej, Następnie linja graniczna biegnie koło wsi Obora, las oborski podzielono między Polskę a Niemcy. Granica przechodzi miejscami w odległości 3 m. od linji tramwajowej.

Nowi rzeczoznawcy.

Katowice, 31. 12. (Pat.) Na życzenie niemieckich organizacji zawodowych rząd niemiecki postanowił dopuścić do rokowań gospoparczych na G. Śląsku jeszcze kilku rzeczoznawców z ramienia robotników i pracodawców.

Przyjazd Calondra.

Katowice, 31. 12. (Pat.) Prasa niemiecka donosi iż prezydent Calonder wyjeżdza 2. stycznia z Bazylei na G. Śląsk.

Jak będą sprawowane rządy na G. Śląsku.

Według ostatnich wiadomości dnia 15. stycznia przyznana nam część Górnego Śląska będzie oddana pod rządy Rzeczypospolitej polskiej.

Otrzymaliśmy od naszych Czytelników liczne zapytania, jak będą sprawowane rządy na Górnym Śląsku— jakim to prawom miljonowa ludność tej bogatej ziemi piastowskiej będzie podlegała pod skrzydłami polskiego orła.

Pospieszamy z odpowiedzią:

* * *

Podstawą organizacji i administracji na polskim Śląsku będzie konstytucja Rzeczypospolitej i statut organiczny województwa Śląskiego, uchwalony przez Sejm w dniu 15. lipca 1920 r.

Statut przeprowadza w szerokim zakresie zasadę samorządu wojewódzkiego tak, iż wojewoda będzie jednocześnie kierownikiem administracji wojewódzkiej państwowej oraz będzie organem wykonawczym samorządu wojewódzkiego. Do spraw zastrzeżonych administracji państwowej będą należały:

nadawanie obywatelstwa, administracja w zakresie bezpieczeństwa publicznego i t. d.

Starostwa będą istniały: w Katowicach, Pszczynie, Rybniku, Tarnowskich Górach i Lublińcu, i dwa starostwa Śląska Cieszyńskiego — w Bielskku i Cieszynie.

Część powiatu bytomskiego, przyznana Polsce, a licząca około 70 000 mieszkańców oraz część powiatu zabrskiego, obejmująca 55 000, będą stanowiły osobne powiaty.

Kandydaci na starostów w liczbie 6 są już mianowani.

Pięciu z pośród mianowanych są górnoślązakami. Jeden zaś doskonale jest obeznany i zżyty z miejscowymi warunkami. Wszyscy niemal sekretarze powiatowi i urzędnicy starościńscy będą się rekrutowali z pomiędzy górnoślązaków.

Administracja w zakresie bezpieczeństwa publicznego ulegnie reorganizacji.

Dotychczas istniały na Górnym Śląsku: policja komunalna, państwowa, żandarmerja policja plebiscytowa i straż gminna, zaś na Śląsku Cieszyńskim — żandarmerja krajowa, podlegająca ministerjum spraw wojskowych.

Przy nowej organizacji będzie istniała tylko jedna policja wojewódzka, no której czele będzie stał komendant podległy wojewodzie.

Około dwóch trzecich wyższych urzędników policyjnych rekrutować się będzie z elementów miejscowych. Niższy personel policyjny całkowicie będzie się składał z górnoślązaków.

Jak z tego krótkiego zestawienia widać, rząd polski dba o to, aby obywatele górnośląscy w niczem nie byli pokrzywdzeni, przeciwnie, aby we wszystkim wyczuwali troskliwą i życzliwą rękę państwa polskiego.

Sprawy polskie

SPRAWY RUSIŃSKIE.

Lwów, 5. stycznia. W ubiegły wtorek zostali zwolnieni z więzienia dr. Lew Hankiewicz i dr. Szczurat rektor tajnego uniwersytetu rusińskiego, aresztowany w związku z wykryciem przeciwpaństwowej działalności organizacji rusińskich.

Dr. Hankiewicz oświadczył przedstawicielowi „Dziennika Ludowego“, że uchwała Rady Głównej Rusińskiej Partji Socjal-Demokratycznej, wykluczająca go z szeregów tej partji jest dla niego niespodzianką, gdyż nie odbył się nad nim żaden sąd partyjny, nie zażądano od niego uprzednio złożenia jakichkolwiek wyjaśnień. Wyrok został powzięty nie na podstawie konkretnych zarzutów.

TRAKTAT HANDLOWY Z UKRAINĄ.

Biuro Prasowe M S Z. komunikuje: Charge d' affaires Rzeczypospolitej Polskiej w Charkowie otrzymał notę treści następującej:

„Panie Charge d'affaires. W odpowiedzi na Pańską notę z 5-go grudnia N. 518/21. w której Pan w imieniu Polskiego Rządu proponuje przystąpienie do pertraktacji w celu stopniowej realizacji artykułu 21 Traktatu Ryskiego, Rząd Sowiecki-Ukraiński potwierdza poczynione już przez Rząd Rosyjski Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej wyjawienia zgody Ukrainy i Rosji co do przystąpienia do rokowań o zawarcie Traktatu handlowego między Ukrainą i Rosyją z jednej strony, a Polską z drugiej.

Rząd Ukrainy wyraża pewność, że początek tych rokowań w najlepszy sposób wykaże ścisły związek ekonomiczny obu narodów, nie może jednak jednocześnie nie podkreślić niejednokrotnie wysuwanego już poglądu, że rzetelne wykonanie artykułu 5 Traktatu Ryskiego ułatwia zarówno przeprowadzenie samych rokowań, jak i ustanowienie ekonomicznego pojednania między Ukrainą a Polską, co bezsprzecznie leży w interesie narodu Ukraińskiego i Polskiego. Rząd Ukraiński w licznych swych notach i oprócz tego w memorandum do noty z dnia 30. listopada miał zaszczyt przedstawić Rządowi Polskiemu memorjał o robocie przeciw ustaleniu dobrych stosunków sąsiedzkich między Ukrainą i Polską, prowadzonej przez wroga dla rządu Ukraińskiego organizacje na terytorjum Polski. Biorąc przeto pod uwagę niejednokrotne oświadczenia Rządu Polskiego, że jest on gotów do rzetelnego wykonania artykułu 5-go, rząd Ukraiński oczekuje, że Rząd Polski z pewnością przedsięweźmie środki.

Wiadomości miejscowe

Okradzenie kościoła. W nocy o godz. 2-giej dnia 31 grudnia 1921 r. został okradzony kościół we Wielowsi. Zbrodniarze wybiwszy okno wtargli do kościoła skradli 2 szczero-złote kielichy monstrancje i pośrebrzaną tackę.

Jest nadzieja, iż zbrodniarze zostaną wyśledzeni, iż śledztwo jest na tropie zbrodniarzy, którzy nie ujdą sprawiedliwości.

Szczególny wypadek zdarzył się robotnikowi Banaszakowi zatrudnionemu u p. Augusta Neutwicha w Wielowsi. B. chcąc skosztować smacznych kiszek i wędlin zabił w ostatni tydzień gwiazdkowy tucznika ważącego $4^1/_2$ ctr. Po ogłuszeniu takowego i odpuszczeniu krwi poszedł, wraz z swemi kumotrami do domu na „jednego“ by się posilić po tak mozolnej pracy, zostawiając ubitego tucznika w chlewie. Po posileniu wracając z powrotem do chlewa by (zaj) ukończyć dalszą pracę. Ku ogólnemu rozczarowaniu zauważyli iż tucznik znikł bez śladu.

Zaczęły się natychmiastowe poszukiwania za złodziejami, po dłuższem szukaniu zauważyli tucznika spokojnie chodzącego poza chlewami, którego po dłuższej gonitwie dobito siekierami.

Mistrz napewno nie zadał ciosu śmiertelnego omijając serce tak, iż tucznik po utracie krwi — zerwał się i zbiegł.

J.

Zdania i sentencje

Nie mów o twem szczęściu z kimś, który mniej szczęśliwy od ciebie.

* * *

Dwa są gatunki ludzi, którzy niczemu się nie dziwią: są to tacy, którzy wszystko pojmują, i tacy, którzy nic nie pojmują.

* * *

Zazdrość, tak jak płomień, wszystko czerni, co się wzwyż znajduje i czego dosięgnąć nie może.

* * *

Chleb zjadać nauczy się człek prędzej, niż nań zapracować.

* * *

Wspomnienie i nadzieja wszystko powiększają.

* * *

Dawniej był u fortepianu głowną rzeczą dobry ton, dziś w pierwszym rzędzie do dobrego tonu należy fortepian.

* * *

Prawda nie potrzebuje żadnej innej podpory, albo obrony, jak sama siebie — i w rzeczy samej innej też nie posiada.

* * *

Amerykański generał Jackson rzekł razu jednego do swego sługi: „Słysz, Marcinie, ja o tobie tak wiele słyszę, że będę cię musiał wydalić.“ — „Ale nie trzeba wszystkiemu wierzyć,“ odrzekł na to sługa, „bo jakbym ja wszystkiemu wierzył, co ja o panu słyszę, tobym już dawno był musiał uciec.“

* * *

Mężczyźni zważają na to, co się o nich myśli, zaś kobiety na to, co się o nich mówi.

Ofiary i pokwitowania.

Na inwalidów wojennych.

1. Borzęcice złożyły jeszcze 700 mk. 2. Kromolice: Wojciech Balcer 1000 mk. 3. Kaczagórka: 3085 mk.; 1000 mk. złożył chorąży Stanisław Konarczak. 4. M. Zalesie: 1000 mk. Wojciech Małecki.

Chojecki.